

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З СОЦІОЛОГІЇ
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ ОС «БАКАЛАВР»,
«МАГІСТР», ОКР «СПЕЦІАЛІСТ»
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ «МАГІСТР»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 054 «СОЦІОЛОГІЯ»

(освітня програма – «Соціологія»)**

Пояснювальна записка

Програма складена на основі освітньо-професійної програми вищої освіти за професійним спрямуванням «соціологія» для освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

У програмі відображено зміст підготовки з фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін: «Історія соціології», «Загальна соціологічна теорія», «Соціальна структура суспільства», «Методологія соціологічних досліджень», «Програма соціологічного дослідження», «Методи збору соціологічної інформації», «Методи аналізу емпіричних даних».

Тематичний виклад змісту програми:

1. Вчення Е. Дюркгейма про метод. Правила соціологічного методу.
2. Теорія соціальної дії М. Вебера.
3. Основні поняття соціології П. Бурд'є.
4. Теорія аномії Р. Мертона.
5. Вчення Ф. Тьонніса про спільноту і суспільство.
6. Феноменологічна соціологія знання П. Бергера і Т. Лукмана.
7. Соціологія політики М. Вебера.
8. Структура повсякденного світу А. Шютца.
9. Теорія комунікативної дії Ю. Хабермаса.
10. Теорія наслідування Г. Тарда.
11. Соціологічна спадщина В. Томаса і Ф. Знанецького.
12. Психологія натовпу Г. Лебона.
13. Концепція «дзеркального Я» Ч. Кулі.
14. Чиказька соціологічна школа: основні напрями і вчення.
15. Соціологія постмодерну З. Баумана.
16. Що таке суспільство? Критерії зрілості суспільства. Історичні типи суспільства.
17. Поняття «соціальна зміна» в соціології. Види та основні теорії соціальних змін.
18. Поняття «соціальний процес». Критерії класифікації та види соціальних процесів.
19. Соціальні рухи: поняття, види.
20. Соціальні інститути: поняття, види, функції. Дисфункції соціальних інститутів.
21. Поняття «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість».
22. Особистість як соціологічне та соціально-психологічне поняття.
23. Структура особистості. Типології особистості.

24. Основні соціологічні теорії особистості.
25. Соціалізація особистості: сутність, етапи, агенти.
26. Соціологічні теорії соціалізації.
27. Соціальний статус та соціальні ролі особистості. Символи статусу.
28. Особистість як суб'єкт соціальних змін.
29. Поняття «соціальна організація». Інституціоналізація організацій: механізми утворення і чинники функціонування.
30. Теорії суспільства ризику.
31. Поняття цінностей та ціннісних орієнтацій. Ціннісний світ сучасної особистості. Ціннісне поле особистості як індивідуально-соціальний конструкт.
32. Соціальний контроль як основний чинник регулювання суспільних та міжособистісних стосунків.
33. Поняття «гендер» в соціології. Гендерна соціалізація.
34. Аномія і девіація як об'єкт соціологічного аналізу.
35. Девіантна поведінка в соціології. Причини девіантної поведінки.
36. Соціальна структура суспільства. Головні елементи соціальної структури суспільства.
37. Поняття та головні ознаки соціальної групи. Класифікація соціальних груп.
38. Соціальні спільноти. Види соціальних спільнот.
39. Поняття «соціальна стратифікація». Історичні типи стратифікації.
40. Головні відмінності в інтерпретації класів К. Марксом та М. Вебером.
41. Поняття та феномени соціальної мобільності. Типи соціальної мобільності.
42. «Середній клас» як категорія соціально-структурного аналізу. Проблеми формування середнього класу в Україні: особливості соціологічного виміру.
43. Соціальна нерівність, типи нерівності.
44. Теорія «соціального простору» П. Бурд'є.
45. Соціальна структура в суспільствах радянського типу.
46. Особливості соціальної структури сучасного українського суспільства.
47. Соціальна мобільність як об'єкт соціологічного аналізу.
48. Проблема соціальної мобільності в сучасному суспільстві.
49. Проблеми соціальної структури в працях П. Сорокіна.
50. Проблеми соціальної структури в марксизмі та неомарксизмі.
51. Концепції соціального факту. Види соціальних фактів. Побудова соціальних фактів.
52. Соціальний факт у соціологічному дослідженні. Інтерпретація соціальних фактів.
53. Зародження соціальної статистики. Дані типу «державна статистика».
54. Види змінних. Характер зв'язку між змінними.

55. Визначення методології. Рівні методології. Види методологічного аналізу.

56. Методичні основи побудови соціальних показників. Види соціальних показників.

57. Кількісна і якісна стратегії соціологічних досліджень. Операції при кількісній і якісній стратегії соціологічних досліджень.

58. Вчення про парадигмальний розвиток науки Т. Куна. Соціологічні парадигми.

59. Наука як пізнання, діяльність і знання. Р. Мертон про етос науки.

60. Поняття, функції та структура програми соціологічного дослідження.

61. Методичний розділ програми соціологічного дослідження.

62. Методологічний розділ програми соціологічного дослідження.

63. Поняття гіпотези в соціологічному дослідженні. Види гіпотез.

64. Інтерпретація понять в соціологічному дослідженні. Види інтерпретацій.

65. Концептуалізація понять: зміст та етапи.

66. Звіт у соціологічному дослідженні та його структура.

67. Методичні вимоги до композиції анкети. Графік роботи над анкетною.

68. Види документів. Традиційний аналіз документів. Протокол аналізу документів.

69. Пошук і відбір експертів у соціологічному дослідженні. Підготовка експертів до роботи.

70. Види і процедура експертного опитування.

71. Види питань, підстави класифікації і методичні вимоги до різних видів питань анкети.

72. Помилки, можливі при формулюванні питань і відповідей в анкеті.

73. Проблема експерименту в соціології. Види соціальних експериментів.

74. Планування експерименту. Внутрішня і зовнішня валідність експерименту.

75. Розрахунок індивідуальних і групових соціометричних індексів. Аналіз результатів соціометрії.

76. Методи обробки результатів соціометричного опитування. Побудова матриці і соціограм. Види соціограм.

77. Види спостереження. Їх переваги і недоліки. Роль спостерігача.

78. Мета і задачі контент-аналізу в соціології. Концептуальна схема дослідження: опис предмета в категоріях контент-аналізу.

79. Поняття вимірювання. Види вимірювання. Рівні вимірювання у соціології.

80. Номінальні, порядкові, метричні шкали: інтерпретація, види, операції, перетворення.

81. Міри центральної тенденції та міри варіації для шкал різних типів.

82. Міри відхилення емпіричного розподілу від нормального.

83. Аналіз розподілу однієї змінної.

84. Зв'язок між двома змінними: інтерпретація, види, формалізація.

85. Аналіз зв'язку між двома змінними.

86. Статистичний розподіл χ^2 -квадрат: параметри, сфери застосування.
87. Коефіцієнт χ^2 : інтерпретація, число ступенів свободи, рівні значущості.
88. Інтервальне оцінювання
89. Перевірка статистичних гіпотез
90. Множинна лінійна регресія: рівняння, інтерпретація коефіцієнтів, оцінка якості.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

На фаховому випробуванні за кожну правильну відповідь (виконане завдання) вступнику нараховується певна кількість балів, яка зростає пропорційно до кількості та правильності виконаних завдань.

Фахові вступні випробування відбуваються у формі комп'ютерного тестування. Різноманітна побудова запитань та сформовані варіанти відповідей спрямовані на уникнення механічного заучування певних понять та активізацію здобутих за час навчання компетенцій, знань, умінь і навичок. Тестові завдання передбачають вибір одного із запропонованих варіантів відповідей.

Конкурсний бал вступника для здобуття ступеня магістра оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів (фахове випробування).

Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника:

1 рівень (високий): 200–180 балів виставляється вступникам, які в повному обсязі виконали завдання (тестові завдання), продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; адекватно оперують ними при розв'язанні завдань; виявили творчу самостійність, здатність аналізувати факти, які стосуються наукових проблем. Усі завдання (тестові завдання) розв'язані (виконані) правильно, без помилок.

2 рівень (середній): 179–160 балів виставляється за умови достатньо повного виконання завдань (тестових завдань). Розв'язання завдань має бути правильним, логічно обґрунтованим, демонструвати творчо-пізнавальні уміння та знання теоретичного матеріалу. Разом з тим, у роботі може бути допущено декілька несуттєвих помилок.

3 рівень (достатній): 159–140 балів виставляється за знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Вони, зазвичай, носять фрагментарний характер. Теоретичні та фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що вступник недостатньо обізнаний з матеріалом джерел із навчальних дисциплін та не може критично оцінити наукові факти, явища, ідеї.

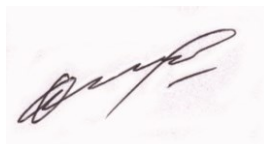
4 рівень (низький): 139 – 100 балів виставляється за неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Літературу з навчальних дисциплін вступник не знає, їх понятійно-категоріальним апаратом не володіє. Відповідь засвідчує вкрай низький рівень володіння програмним матеріалом.

Голова фахової атестаційної комісії

Тамара ДУЧИМІНСЬКА

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Олег ДИКИЙ